

Poizkusni volilni način v odbor Laškega učiteljskega društva.

Glasm sklep odborove seje z dne 21. decembra pr. l. se ima pripraviti do običnega zbora, ki se vrši 15. januarja 1927, potrebna — vsestransko priznana — kandidatna lista na naslednji »poizkusni« volilni način:

Vsakemu šolskemu vodji pošlje odbor toliko praznih volilnih listov (glasovnic — z dodatno enotno kuverti), kolikor je članov UJU na dotični šoli. Vse javnim se smatrajo le take glasovnice in kuverte, ki nosijo žig društva.

Vsak član napiše po svobodni presoji in mirnem premisleku — v svrhu ustvaritve kandidatne liste — po 1—10 imen takih društvnikov, ki se mu zde vredni in intelektualno sposobni stati na čelu društva ter s posebnim zaupanjem volilcev zastopati stanovske interese članov in celotne organizacije.

Pri odberi imen naj skusi vsak član (ica) jemati oziroma oba spola. Poleg polnega krstnega imena in priimka naj se zabeleži tudi službeni kraj. Kogar spravi število 10 v zadrego, lahko napiše tudi manj imen — bodisi tudi da samo 1, 2 ali 3 — kogar pač želi videti na vsak način v odboru. Odda in odpošlje pa lahko tudi prazno glasovnico, ako na volitvah in njihov rezultatu ni interesiran. Lahko se tudi vsakdo izogne rabi svoje lastne pisave, ako polaga na absolutno tajnost posebno važnost.

Izpolnjene glasovnice se oddajo nato pod zalepljeno kuverti iznova šolskemu vodji, da jih odpošlje na skrutinarski odbor. Vsakdo pa lahko pošlje svojo glasovnico tudi sam in direktno na skrutinarski odbor, ali pa se poveri s tem za-

upnim nalogom kak član učiteljskega zbora, da jih zbere in odpošlje. Kuverte ostanejo seveda nepopisane tudi na povratni poti na skrutinarski odbor.

Ta način volitev je izvedljiv strogo tajno — in zakaj? Poštini kuvert oziroma zavojev ne sme nobeden skrutinator na lastno roko odpirati, pač pa se sestane celotni komite za skrutinij 12. januarja, ko poteče rok za vračilo glasovnic. Poštini ovitki se odprejo vpricho vseh, kuvertirane, t. j. zaprte glasovnice zmečejo v posebno posodo s pokrovom ter ondi premešajo. Šele nato se prične z odpiranjem glasovnic in štetjem glasov.

Rezultat skrutinija se priobči članstvu na občnem zboru dne 15. januarja. Za faktno izvolitev v odbor pridejo v poštev v prvi vrsti oni kandidati, ki so izšli iz poizkusnih volitev z največ glasovi — ako se izvolitvi ne protivijo. Takoj za odborom se po kandidatni listi vrste namestniki.

Za stroške se pobere na občnem zboru doklada 1 Din — ali pa se ta delež primakne letni članarini. — Skrutinij izvede za letos četvorica tov.: Mayer Ernest, Drobnič Nina, Jerše Milko in Kotnik. Glasovnice je pošiljati torej na naslov »Sola — Laško«.

Vrlin, ki jih vsebuje ta način volitev, menda ni treba posebej tolmačiti. Že to pove mnogo, da ima vsakdo šance, da lahko pride v odbor; še več pa je vredno to, da lahko voli res vsakdo po svojem občutku in dobrem preudarku. Ali ne bi bilo to priporočljivo tudi za druga Učiteljska društva?

Enotna fronta državnega uradništva v Sloveniji.

Občni zbor Osrednje zveze drž. nameščencev. — Še je premalo zavednosti med državnim uradništvom. — Sprejetje novih pravil pokrajinske zveze državnih nameščencev. — Določitev članarine na 1 Din mesečno.

V nedeljo 2. jan. t. l. se je vršil občni zbor v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Udeležba je bila primeroma mala, kar kaže, da bo treba še mnogo dela, preden bo ustvarjena baza za enotno fronto vsega državnega uradništva in da dobimo res tako borbeno organizacijo državnega uradništva, kakor si jo želimo.

Vendar je pa zavest pričela prodirati tudi v širše kroge državnega uradništva.

Otvoritev.

Občni zbor je otvoril predsednik gosp. Lilleg, ki je v svojem nagovoru obžaloval slabo udeležbo. Omenjal je dolžne razlike, na katere lahko čakamo 22 let, če se bodo izplačevale po sedanjih praksi vlade. Kronske upokojenci še vedno čakajo na ugodno rešitev njihovega vprašanja. Omenja krivice, ki se gode penzionistom tobačnih tovarn. Nevarnosti stanovanjskega zakona se zavedamo še premalo. Ko poteče ta zakon, nam preti nevarnost, da bo mnogo državnih uradnikov na cesti, ker ne bodo zmogli visoke najemnine, ki nam preti. Govornik se spominja odtegljajev za poplave, ki jih je država izrabila za stalno znižanje draginjskih doklad.

Vse te krivice in nasilja nas silijo v enotno organizacijo in bojno fronto. Poslužiti se bomo morali izdatnejših sredstev kakor do sedaj.

Govornik se spominja nato finančnega zakona za l. 1927/28, iz katerega so v zadnjem trenutku izpadle nevarnosti, ki so grozile drž. uradništvu. Nevarnost pa ni še odstranjena! Komisija za izpremembo uradniškega zakona deluje in treba se bo boriti za sodelovanje. Grozi nam zopet redukcija drž. uradništva, ki je pa ne upravičujejo stvarni razlogi in bomo morali strniti vso pozornost, da ne bodo merodajni le politični vidiki.

V drugih državah padajo vlade zaradi uradniškega vprašanja, pri nas so pa vse politične stranke skrajno nenaklonjene drž. uradništvu.

To vse mora najti v nas le en klic: enotna fronta!

Tajniško poročilo.

Tajniško poročilo je podal g. Joža Bekš, ki je omenil, da nima Zveza letos niti enega uspeha, kakor ga nimajo druge pokrajinske organizacije, niti glavni savez sam. Nismo pa držali rok križem. Padli smo pod nivo v l. 1925. Velika pomanjkljivost je v tem, da se nižji uslužbenci ne pridružijo skupnemu gibanju. Dokler tega ne bo, ne zasluži Zveza svojega imena. Zveza je skušala zainteresirati tudi javnost za uradniška vprašanja. Priredila je manifestacijska zborovanja v Celju, Mariboru itd., ki so dobro uspela. Niso pa imele uspeha razne spomenice, despeše in drugo, kar je storila Zveza.

Državnega uradništva se je lotevala neka apatija.

Pri tem se je pojavljala klic o reorganizaciji Glavnega Saveza in Pokrajinskih zvez. Pričela so se pripravljati nova enotna pravila.

Tudi v sredstvih si je hotela pomagati Zveza. Storila je prenapljen sklep glede izstopa iz kulturnih, karitativnih in političnih društev, še preden je bil za to potreben teren ustvarjen. Politično časopisje je pričelo pri tem z abecedno vojsko. A mi nismo reagirali, zato so hitro utihnil. (Časopisi so celo priporočali, naj drž. uradništvo raje opusti tobak, kakor da izstopa iz društev.)

Naš edini spas pa je, da pritegnemo še druge, vse nevlančene organizacije v Zvezo. Združiti je vkup vsaj vse stroke, tako tudi vse upokojence pod eno streho.

Tajnik je omenjal zagrebški kongres, ki je sprejel nova pravila Činovniškega Saveza.

Omenjal je pristop profesorskega društva v Zvezo, nadalje Poštne Zveze, ki je pristopila s 700 člani k Zvezi in nekaterih drugih organizacij.

Zaključil je svoja izvajanja z besedami, da si sami kujemo svojo usodo.

Blagajniško poročilo.

G. blagajnik Paternoster je podal poročilo o blagajniškem stanju, ki izkazuje prebitke. V imenu nadzorstva je poročal geometer g. Brinšek razrešnico upravi, ki je bila sprejeta.

V debati o tajniškem poročilu se je posebno povdarjalo, da naj se ne pride več s prevedbo kronske upokojencev na dinarsko pokojnino na dnevni red, temveč le z zahtevo izjednačenja vseh penzij po predpisih urad. zakona.

Tov. Šestan iz Ptuj je povdarjal, da je neuspehov največ kriva ideologija, v kateri živi državno uradništvo. Stanovska ideologija in zavest je skoro pri vseh strokah drž. uradništva nerazvita in jo prevlada strankarska zavest in ideologija. Vprašati se moramo v prvi vrsti, koliko smo storili, da se dvigne in utrdi stanovska ideologija in stanovska zavest?

G. Svetek, preds. upokojencev, povdarja škodljivost razcepljenosti posameznih strok, stanov in internih skupin državnega uradništva. Tako je sedem društev upokojencev samo v Ljubljani, kar je skrajno nezdravo. Z upokojenci v Celju bi prišli v tem pogledu še v stik, težje pa z upokojenci v Mariboru, ki imajo svoje težnje in svoje poglede.

G. Vidic je vprašal za vzrok, zakaj so izstopili iz Zveze nižji uslužbenci?

G. prof. Rajič iz Celja povdarja, da mu dve stvari niso po godu. Pričakoval je, da bomo na skupščini v Zagrebu rohneli proti Glavnemu Savezu. Ne more se znebiti vtisa, da je Glavni Savez le vladina kulisa. Fakt je, da Glavni Savez ni storil svoje dolžnosti. Interveniral je le na videz. Zakaj ni bilo ostrejših kritike, ki smo jo pričakovali na kongresu v Zagrebu. — Nadalje je

omenjal razmerje med »Našim Glasom« in Zvezo. Državno uradništvo želi od »Našega Glas« informativnih vesti o vsem gibanju in vseh korakih, ki jih je Zveza storila.

Pri debati o gospodarskem stanju in računih se je oglasil tov. Dimnik, ki je predlagal, naj se račun in bilanca Zveze natisne vselej pred občnim zborom v »Našem Glasu«. G. Pirc je omenjal račun in proračun »Našega Glas«, ki naj pride v skupen račun.

Članarina.

Glede članarine so bila mnenja deljena. Ena skupina je bila za 150 Din mesečno od člana, druga za nižjo odmero. Proračun je bil sestavljen na podlagi 150 Din od člana na mesec.

Prva skupina je utemeljevala svoje stališče s tem, da Zveza brez dohodkov ne more delovati, kar je upoštevanja vredno. (Trebalo bo na novo osnovati in formirati stalno pisarno itd.) Tudi mora pokrajinska Zveza od vsakega člana po pravilih oddati Glavnemu Savezu v Beogradu, ki mu je tudi potreba gmotne garancije, ako hočemo od nje zahtevati garancijo, za redno poslovanje po 050 Din.

Druga skupina je bila za nižjo članarino, vsaj znižano na 1 Din mesečno od člana, dokler se mora dati Glavnemu Savezu po 050 Din od člana. Treba je misliti na to, da se pritegnejo vse večje organizacije in bo s tem pridobila Zveza nova sredstva, brez katerih organizacija biti ne more in katera ji moramo dati, ako hočemo, da bo sposobna za funkcioniranje. Večje organizacije pa bomo pritegnili le z nizko članarino.

Pov. UJU Skulj je izjavil, da lahko pristane le najvišje na članarino 1 Din mesečno od člana.

Predsednik Poštne zveze g. Jakše je utemeljeval predlog učiteljske in poštne organizacije, da naj se z nizko članarino raje pritegne vse organizacije, kakor pa z visoko članarino nekatere odbije.

O obeh stališčih se je vnela precej trda in nepopustljiva debata, v katero so posegli gg. prof. Rajič, tov. Šestan, preds. Lilleg, Beguš, Bekš in drugi.

Predsednik Lilleg in blagajnik Paternoster sta izjavila, da bi Zveza lahko izhajala z 1 Din od člana mesečno le, ako dobimo od večjih organizacij, kakor je n. pr. UJU, garancijo, da takoj pristopi celokupno v Zvezo.

Pov. UJU tov. A. Skulj je na to izjavil, da se je od 32 društev 30 že izjavilo za vstop v Zvezo državnih nameščencev. Treba bo sedaj le še izvesti to in urediti takoj pobiranje članarine à 1 Din mesečno od člana za Zvezo (oziroma 120 Din mesečno, ker se pobira članarina v 10 mesečnih obrokih), o čemer bo dal takoj izdelati okrožnico na vsa okrajna društva.

Le z ozirom na to izjavo je sklenil občni zbor, da je članarina 1 Din mesečno od člana.

Nova pravila Zveze.

Nova pravila je izdelal podpredsednik Zveze, dvorni svetnik g. dr. Ferjančič. Pravila so moderno sestavljena po pravilih vseh uradniških organizacij v državi in na podlagi modernih pravil, ki jih imajo uradniške organizacije v Avstriji in drugje.

K pravilom je tudi Pov. UJU stavilo svoje pripombe, tako glede »strokovnega sveta« in dr., kar je bilo že pred občnim zborom sprejeto.

Na podlagi dogovorov med »Pošno Zvezo«, »Železničarsko Zvezo« in Pov. UJU je Pošna Zveza in Pov. UJU stavilo še nekatere nadaljnje izpreminjavalne predloge, ki si jih je osvojil odbor že na seji tik pred občnim zborom.

Sporen je ostal le člen 6., ki sta ga Pov. UJU in Pošna Zveza smatrala za načelno stališče. Šlo je za princip, da se državno uradništvo ne cepi v male skupine,

temveč naj že pravla Zveze v tem pogledu dajejo direktive, da se vse vkup spadajoče skupine združijo in organizirajo v svojih strokovnih organizacijah, ki naj bodo baza Zvezi. Zveza naj sprejema posameznih državnih nameščencev in ne od svojih strokovnih organizacij odpadlih skupin, takozvanih divjakov.

V tem je bil smisel predloga Pov. UJU in Poštne Zveze.

Predlog Pov. UJU in Poštne Zveze je utemeljeval najprej ov. Dimnik in nato predsednik Poštne Zveze g. Jakše. Proti je nastopal g. Epih in nekateri člani. Podpiral je predlog tudi tov. Šestan.

Po precej dolgi debati in ker ni prišlo pri splošnem glasovanju do rezultata, je moralo priti do posebnega glasovanja, pri katerem je prodlj bil sprejet predlog Pov. UJU in Poštne Zveze.

Nova pravila pokrajinske Zveze in Glavnega Saveza prinesemo zaradi informacije našemu članstvu ki pristopi, da se bo vedelo ravnati, v en prihodnjih številk v celoti.

Volitve novega odbora.

Odpovedali so se ivolitvi gg. Lilleg, dr. Ferjančič in dr. Hubd.

Na podlagi novih pravil je bila sprejeta nato sledeča lista dvih odbornikov, namestnikov in pregledovalcev računov:

Odborniki: 1. Drol Jaob, 2. prof. Raič Slavko, 3. Mahkovec Fran., 4. Mašič Stanko, 5. Paternoster Milan, 6. Ikš Josip, 7. dr. Stegenšek Fran., 8. Skulj Andrej, 9. Rus Ignacij, 10. Hočevar Kuno, 11. Epih Tilen, 12. Čampa Josip, 13. Stave Ivan, 14. Petrovič Fran., 15. Petrovič van, 16. Zupan Josip, 17. Čeh Josip, 18. Golb Fran., 19. Svetek Anton, 20. Matjašič Miko.

Namestniki: 1. Stibler Miloš, 2. Kobal Josip, 3. Pirc Josip, 4. Mišk Davorin, 5. Kopič Ivan (Maribor).

Pregledovalci računov: 1. Hruška Aleksander, 2. Gogala Janko, 3. Čapanec Ivan.

Virilni člani odbora so polno močjo urednik »Našega Glas« An Adamič in s posv. glasom, urednik »Poštga Glasnika« J. Jakše in »Učit. Tovariša« Ivan Dimnik, kar je določeno v pravilih.

Nato predlaga g. predsednik dr. upok. Svetek, naj se izvoli g. M. Ileg, dolgoletni predsednik O. Z., za četnega odbornika Zveze državnih nameščencev, kar je mogoče po pravilih, ker si je pridobil neverljive zaslug za uradniško ganje. Občni zbor je sprejel ta predlog z dikim odobravanjem in aplavzom. Ginjense je zahvalil predsednik Lilleg za to počažje, povdarjajoč, da bo rad z dobrim letom na razpolago.

Sprejeta je bila nato sledeča resolucija

»Zveze javnih nameščencev za Slovenijo« povodom rednega občnega zbora z dne 2. januarja 1927 v Mestnem domu v Ljubljani.

1. Pozivamo vse še organizirane aktivne in upokojene držane nameščence v Sloveniji brez izjeme, da svrh najkomplektnjše strnjenja v enotno združenje brez odloga pristopijo k svojim organizacijam. Te organizacije naj s kolikor se to že ni zgodilo, preko naše Zveze takoj včlanijo pri »Glavnem Savezdržavnih činovnika i službenika« v Beogradu.

2. Z enakim pozivom in v isto svrhu se obračamo do vseh pokrajinskih zvez, ki naj v svojem področju organiziraj za nadaljnje uspešnejše delovanje in kočno dosego skupnih ciljev zadnje državega nameščencev.

3. Pozivamo vlado, daprične z svojo resnostjo voditi račun o vser državnih nameščencev in najširši javnosti znani zahtevah »Glavnega Saveza državnih činovnika i službenika« v Beogradu. —k.

Splošne vesti.

TIPIČNA KRIVICA IN NEPOSTAVNOST V MÖDERNDORFERJEVEM SLUČAJU.

Večina tovarišev in tovarišev se niti do bro ne zavedajo dalekosežnih posledic Möderndorferjevega slučaja. Večina se niti ne zaveda, da se to, kar se je danes pripetilo tovarišu Möderndorferju, jutri lahko pripeti enemu ali drugemu izmed nas. Nismo še storili vsega, če se je oglasilo naše glasilo o tej zadevi, ako je protestiralo glasilo in ako je interveniralo in protestiralo poverjeništvu, še ni storjeno vse. Vstati bi morali vsi, prav vsi in ne samo okrajna društva, da protestirajo in obsodijo take slučaje, vsi poedini bi morali vstati in protestirati. V Möderndorferjevem slučaju se je namreč pripetilo, da je bil prej razrešen, predno premeščen, da je namreč dobil razrešilni dekret ne pa dekreta o premeštitvi. To je unikum, to je višek brezpravnosti, ki se more pripetiti. In tega vsega se še premalo zavedamo. Danes meni, jutri Tebi! To je tista nevarnost, to je ono zlo, ki nam preti vsem, ako se pravočasno ne zavarujemo proti takemu postopanju, ako pravočasno ne vzdignemo svojega glasu in ne pokažemo, da nismo zadovoljni s takim postopanjem in ga obojamo. Pokazati bi morali, da smo s tov. Möderndorferjem solidarni vsi, prav vsi, dokler se krivično z njim postopa in da smo pripravljani mu tudi dejansko pomagati. Kadar bomo tako ravnali, tedaj bomo šele lahko rekli, da je naša organizacija res borbena.

— Projekt šolskega zakona. Na tujem mestu prinašamo izpremembe, ki so le izvršene pri dr. Čajkovčevi projektu šolskega zakona. Reči moramo da z izpremembami nismo zadovoljni. Gzi nam študentska doba, odkrjen je razpis upravljalnih mest in pri namešanju so oprta vrata protekcionizmu, ki ni merotjen oblastni razpored. Zako je v tisku. Ko prejmemo odtisk, izpregovorimo na odlagi avtentičnega besedila ker hočemo da se čuje tudi naš glas.

— Med učitelstvom j spor radi »dolitizacije«. (Dopis.) Neki ljubljanski list še poleg gornjega: »Kljub temu imamo le pakete pisem za to in o službeno méo in pod RR se je malokoliko boljše mestv ministrstvu prosvete oddlo brez politie intervencije in to večinoma takim, ki so li za — »depolitizacije«. Dajes je v tem ozru mnogo slabše, kot je bilo kdajkoli. — ko piše list. Jaz bi pa vprašal: Kdo je a kriv teh razmer? Kdo je pa najbolj podral demoralizacijo v tem oziru? Če je nes učitelstvo tudi korupirano v gotova pogledu, so temu krive prvri vrsti politie stranke, ki so to podpisale in gg. poslat, ki niso odbijali takih slučajev in navajali etičnike k službeni poti in utrjevanju slubene morale. — Sicer pa tudi dvomimo one ogromne kupe pisem...

— Čemu potvarjati resnico! 3. št. »Edinstva« piše na 7. str. dobesedno tako: